Turkish Journal of Educational Studies, 1 (1) Ocak 2014 TURK-JES

Öğrencilerde Birikim Bilgisinin Oluşması Sürecinin Araştırılması Metodolojisinin Bazı Yönleri

Mahmudova REHIME MAHMUDQIZI[1]

Özet

Bu makalede, öğrencilerdeki birikim bilgisinin oluşma sürecinin araştırılması metodolojisi incelenmiştir. Araştırıcıların belirttiğine göre; birikim bilgisi yalnız öğrencinin yüksek okulda elde ettigi bilimlerin sonucu degil, okul hazırlığının temeline, öğretmenlerin meslek düzeyine, yüksek okulun fiziki durumuna ve onun hangi öğrenim yöntemlerini kullanmasına da bağlıdır. Burada temel konu, teori ile pratiğin ilişkisini yansıtan eğitimin komple karakter taşımasıdır.

Anahtar sözcükler: Yüksek Öğrenim, Birikim Bilgisi, Öğrenci Öğrenimine Komple Yaklaşim, Öğrencinin Motivasyonu ve Talepleri, Öğrenim Alaninda Sosyal Siyaset.

Some Aspects of Gained Knowledge of Students in Formation Process of Investigation Methodology

Summary

In the presented article the investigation methodology of formation process of gained knowledge of students is investigated. The author thinks that the gained knowledge is not only the result of student's knowledge gained at a higher school, but it also depends on the base of school preparation and authors' specialty level. And here the main problem is that training expresses mutual connection of theory and experience mutual connection of theory and experience and it has complex character as well.

Key words: Higher Education, Gained Knowledge, Complex Approach to Student's Education, Student's Motivation and Need, Social Policy in the Field of Education.

1.Giriş

[1] Bakı Devlet Universitesi/BDU/, Azerbaycan

Dünyanın bütün ülkelerinde yüksek ihtisaslı kadro hazırlığı, yüksek öğrenim kurumlarının sürekli dikkatini çekmiştir. Üniversiteler, genellikle yüksek ihtisaslı kadro hazırlığını iyileştirmek amacı ile eğitimin kalitesinin yükseltilmesi ve verilecek bilimin gayesinin mukemmelleştirilmesi konsusunu ön plânda tutmuşlardır.

Eğitim sürecinin kalitesinin yükseltilmesi ve sunulacak bilimlerin gayesinin mükemmelleştirilmesi sorunu komple karakter taşımaktadır. Bunlara çeşitli yönlerden yaklaşmak mümkündür. Didaktik, metodiki, psikoloji, sosyal vb. sorunlar bizim için metodolojik önem taşıdığından, biz ona elde edilen bilimin oluşması yönünden yaklaşarak, analiz edeceğiz.

Elde edilen bilimin belirlenmesi için ilk önce bu kavramın ne olduğunu belirtmek önemlidir. Dünya pratiğini genelleştirerek, Rusya Ulusal Pedagoji Ansiklopedi'sine göre: elde edilen bilimin tüm programlarını başarıyla ögrendikden sonra, eğitim gördüğü zamanda korunan bilgi, beceri ve alışkanlıklar sisteminin toplamıdır.

Genç kuşağa sunulan eğitimin temel amacı, onların belirli dünya görüşüne, kendilerine verilen bilgi, beceri ve alışkanlık sistemine sahip olmalarıdır.

Yüksek okuldan mezun olduktan sonra hazırlanmış kadronun birikim bilgisinin toplamı hem üniversitenin, hem de uzmanın kalite göstericisi gibi degerlendirilmektedir. İşte, bu husus göz önüne alınarak çağdaş zamanda eğitim müesseselerinde birikim bilgisinin oluşması, günün aktüel sorunu olarak degerlendirilir. Hatta son yıllarda dünya yüksek okullarının kalitesinin (performansının) belirlenmesi durumunda, birikim bilgisinin dikkate alınması temel değerlerden biri haline dönüşmüştür.

Türlü ihtisaslar hakkında birikim bilgisinin oluşması önemli bir pedagoji sorunu olarak, birçok bilimsel yön temsilcilerince araştırılmıştır. Bilindiği gibi her ihtisas hakkında kadro (personel) hazırlığı, bu konuda birbirleriyle farklılık gösteren kendilerine mahsus bazı özelliklere sahiptir. Örneğin, fizik, kimya, biyoloji ve diğer tabiat fenleri hakkında öğretim, sosyal ve insani bilimler dersleri ile (humanitar fenlerle) aynı metod ve metodolojiye dayanarak gerçekleştirilemez. Bütünlükte ögretimin metodoloji ve metodiksel sorunları, ögretimin kalitesinin kontrol edilmesi, kalitesinin yükseltilmesi yollarının araştırılması ve birikim bilgisinin genişletilmesi amacıyla ortam oluşturulması gibi sorunları çözmeyi göz önünde bulundurur. Bütün bunlar yüksek ihtisaslı kadro hazırlığının kalitesinin yükseltilmesi ve insanın yaşam ortamına hazırlanması sürecinde meydana gelir.

Birikim bilgisi nasıl belirlenir? İşte bu husus, bu sürecin önemli yönlerinden biridir. Öğrenci, eğitim gördüğü yıllarda ona sunulan programlar doğrultusunda öğrenip, kredileri biriktirir. Derslerin bitiminde ve üniversiteden mezun olduktan sonra tüm derslerden toplam elde edilmiş bilgi, beceri ve alışkanlıklar onun birikim bilgisi olarak değerlendirilir. Fakat birikim bilgisinin değerlendirilmesi yalnız bilgi, beceri ve alışkanlıkları benimsemesi ile sınırlandırılamaz. Yüksek okulu tamamladığı zaman onun elde ettiği bilgi, beceri ve alışkanlıkları birikim bilgisi olarak değerlendirmek de doğru degildir. Burada bilgi, beceri ve alışkanlıkları uygulama konusu da unutulmamalı, aksine bilginin uygulanması birikim bilgisinin belirlenmesinin temel özelliği olarak değerlendirilmelidir. Yürütülen araştırmalarda da, konuya bu yönden yaklaşılır. "*Birikim, bilginin meydana çıkarılması eğitim gördükten belirli süre geçtikten sonra öğrencinin özel bilgi, beceri ve alışkanlıklarının belirlenmesidir. Öğretimin sonuçlarının ölçülmesi, öğrenenlerin türlü programlar sonucunda benimsedikleri ve her an praktikte kendini yansıtabilen, onların bilinçlerinde nakşedilmiş özel bilgiler*

***(öğretinin kognitif tarafları), beceri ve alışkanlıklar (öğretinin affektif tarafları) hakkındaki bilgilerle sonuca varılır. Bu bilgiler genellikle yöresel(subulusal), ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde degerlendirilme yolu ile ölçülür. Değerlendirmenin amacını ve nüfusun neyi değerlendirdiğini, değerlendirmenin nasıl olması gerektiğini, bu ölçülerin nasıl sunulması ve kullanılması konusunu her bir ülke, kendisi çözmelidir.*"(2).

Her ülkenin kendine ait eğitim siyaseti vardır. Üniversiteler, kendi faaliyetlerini bu siyasete göre uygun hale getirir. Bu husus ise eğitimin subulusal, ulusal ve bölgesel karakteri ile ilgilidir. İşte bundan dolayı, her ülke birikim bilgisinin belirlenme zamanını kendisine özgü değerlere dayanarak belirleyebilir. Fakat bugün, globelleşme ortamında, herhangi bir uzmanın bir ülkeden, diğer bir ülkeye göç ederek, orada yaşama ve çalışma olanağı bulunduğu için, değerlendirmenin taşıdığı uluslararası önemi unutamayız. Bugün eğitim, ülke sınırlarını aşmaktadır. Bu yönde birikim bilgisinin değerlendirilmesinde uluslar arası değerlerin önemi artmaktadır.

Eğitim pratiğinden anlaşılıyor ki, insanlık tarihinin gelişmesinin, tüm zamanlarında başarılı sonuçlar elde etmek için bilgi, beceri ve alışkanlıkların, herbir uzmanın pratik çalışma olanaklarına uygun olmasına özellikle dikkat edilmiştir. Bu konu, çağdaş devirde daha çok dikkat çekmektedir. Halihazırda hatta orta okul kurumlarında öğrenciler için becerilerin (kompetensiyonların) belirlenmesi, öğreti sürecinin önemli kaynak kısmına dönüşmüştür. Yüksek okullarda da öğretim (tedrisat) programları öğrencinin neyi bilmesi, neye sahip olması, neyi becermesi gerektiği gibi sorulara yanıt bulma konularına dayanarak yapılır. Tüm bunlar uzmanın birikim bilgisinin önceden bir örnek biçimde belirlenmesine olanak sağlamaktadır.

Yukarıda belirtilenlerden şu husus ortaya çıkıyor ki; birikim bilgileri, uzman hazırlığında önemli değerler taşımaktadır. Bu nedenle, birikim bilgisi sorunu geniş öğrenci kontenjanına ve ekonomik gelişim perspektiflerine sahip bir çok ülkede ciddi araştırmaların konusu olmuştur. Bu araştırmalardan belli oluyor ki, birikim bilgisi, eğitimin kalitesi ile doğrudan ilgilidir. Hangi ülkede eğitimin kalitesi yüksekse, orada uzmanın birikim bilgisi de yüksek olmaktadır.

Farklı ülkelerin eğitim müesseselerinde yapılan araştırmaların karşılaştırılmalı analizi göstermektedir ki, eğitimin kalitesindeki kontröl Avrupa pratiğinde ve gelişmekte bulunan ülkelerin pratiği arasında farklılıklara sahiptir. Bunun birçok nedeni vardır. Eğitimin kalitesi yönünde Avrupa yüksek okullarında yaptığımız monitoringe dayanarak, onların avantajlarını şu şekilde belirtebiliriz:

1. Yardımcı elektron sistemlerinin techizinde, çeşitli ülkelerin yüksek okullarındaki farklar, kendisini büyük ölçüde göstermektedir. Avrupa yüksek okulları, tamamen bilgisayar teknolojileri ile techiz edilmiştir. Seminerlerin (meşgalelerin) organize edilmesi, bilgisayar teknolojilerinin uygunlanmasına dayanılarak kurulmuş, öğrenciler elektron dersliklerinden yararlanan, dekanlık ve kürsülerle elektronik ilişkilere sahiptirler. Özellikle büyük şehirlerde, elektronik kütüphanelerden yararlanma, yüksek okul ögrencisinin yüksek struktürleri ile elektronik ilişki kurmasına rastlanır ki, bu da zaman kaybını önlemektedir.

2. Avrupa yüksek okullarında yeni bilgilerin benimsenmesine, zamanla öğrencinin bağımsız faaliyetinin oluşmasına özellikle dikkat edilir. Hatta diyebiliriz ki, Avrupa yüksek okullarında öğreti süreci, öğrencilerin bağımsız faaliyetlerine bağlı olarak kurulur: – her sömestrde dersler öğrenci tarafından seçilir ve bu öğrencinin çalışma programında belirtilir; ders öğretmeni, ögrenci tarafından öğretmenin elektronik tanıtımına bağlı olarak seçilir; seminerlerde

öğretmen öğrenci işbirliğine öncelik verilir; sonunda öğrencinin hafızasında ve aklında kalan bilgilere göre değil, sahip olduğu ve yaratıcılıkla uygulayabildiği bilgilere göre değerlendirme yapılır.

3. Bilgilerin hacim ve özeti de farklıdır. Burada temel konu, büyük bir hızla artan bilgilerin ve yeni teknolojilerin, tekniksel yeniliklerin gelişmesini takip etmesini becermektir. Avrupa yüksek okullarında en yeni bilgiler, eğitimin içeriğine(mazmununa) dahil edilir. Bu içeriğin (mazmunun) öğrencilere ulaştırılması yönünde en yeni teknolojiler, Avrupa yüksek okullarında en yeni bilgiler, eğitimin içeriğine (mazmununa) dahil edilir, bu içeriğin (mazmunun) ögrencilere ulaştırılması yönünde en yeni teknolojiler ve tekniksel araçlardan yararlanılır.

Elbette bu tür farklılıkların olması doğaldır ve onların meydana çıkarılması, kusurların giderilmesi bakımından önemlidir. Bütünlükle öncül pratiğin öğrenilmesi ve yayılması eğitim araştırmalarının temel metodlarından (yöntemlerinden) biri olarak değerlendirilir.

Doğu ve uzak Doğu ülkelerinin eğitim sisteminde de büyük başarılar ve yenilikler mevcuttur. Burada altı ülke (Çin, Japonya, Singapur, Hindistan, Tayland ve Filipin), lider pozisyonuna yükselmiş, daha büyük başarılar elde etmişlerdir. "*Çin ve Japonyada eğitimin kalitesi bir o kadar da (yeterince kalitelidir)? yüksektir. Fakat burada kural gereğine göre, eğitim yerel lisanda (Çin ve Japon), diğer ülkelerde İngiliz dilinde yürütülür, farklılık ise eğitim sisteminin kendisinde saklıdır. Filipin ve Singapur'da Amerika modeline öncelik verilir. Büyük Britaniya'nın geçmiş sömürgesi olarak Hindistan ve Tayland'da ise İngiliz gelenekleri korunmaktadı."* (3).

Şu hususu da not etmek gerekir ki, eğitim sürecinin organize edilmesi, çeşitli yaklaşımların tercih edilmesi, her ülkenin iç siyaseti olmakla birlikte, eğitimin kalitesinin değerlendirilmesiyle ve birikim bilgilerinin meydana çıkarılmasıyla belirlenir. Örneğin Japonya, Humanitar kolejinde esas talimatlar olarak sağlam düşünce ve verimli ünsiyet alışkanlıklarının gelişmesi, tarihsel perspektifler duygusunun aşılanması, global dünya görüşünün oluşması en önemli özelliktir. Tüm bunlar öğretim standartlarında oluşur, dil ve kültür alışkanlıklarına dahil edilir ki, bu husus Japon dili ve kültürünün, dünya halklarının kültürünün tanıtımına ve yorumuna ortam oluşturur. Konuya böyle yaklaşım kendi sırasında karşılıklı anlaşma ortamında dünya halklarına saygı duymaya olanak sağlayan verimli öğretim araçları oluşturur (4).

Dikkat gerektiren durumlardan birisi de, çağdaş öğretim teknolojileri alanında Japon uzmanlarının öğretim sürecinde, aşılanmasına garanti edilen bilgi, beceri ve alışkanlıkları dakik olarak belirlemeleridir (5). Böyle bir yaklaşım aynı zamanda kalitenin gerçekleşmesini garanti altına almalıdı. Şöyle ki, yetersiz fiziki kanyağa ve düşük öğretim düzeyine sahip olan ülkelerde bu duruma her zaman uyulmamaktadır.

Her n ekadar, birikim bilgisi komple karakter taşısa da, onun oluşmasında ve mükemmelleştirilmesinde, eğitim sisteminin mükemmelleşmesinde eğitim sisteminin faaliyette bulunmasının objektif ortamı ile bir arada, subjektif tarafları da, öğreten ve öğrenenin şahsında insan olgusunu göz önünde tutmak gerekir. İşte bu husus dikkate alınarak, burada ünsiyet psikolojisine, dersler arası ilişkiye, interaktif öğretiye ve dersten sonraki zamanın verimli olarak organize edilmesine geniş yer verilir.

Birikim bilgisinin, bu veya diğer ders üzerine, yalnız kaliteli ders ortamında oluşması düşüncesi uygun düşmez. Burada, bu veya diğer dersin (fenin) öğrenilmesi ve bütünlükle öğretenin motivasiyonundan, taleplerinden (ihtiyaçlarından) başlamakla, tarihsel ortama, öğretinin yerine ve hatta öğretmenin şahsiyetine kadar herşey önemlidir.

BDU-de öğreti motivasiyonunun öğrenilen dersin (fennin) ve bütünlükle öğretenin düzeyine etkisinin öğretilmesi yönünde gerçekleştirdigimiz araştırma zamanı (Anket, Bakü Devlet Üniversitesi'nde Şubat - Mart aylarında 180 öğrenci arasında yapılmıştır. Öğrencilere 15 kapalı sorudan düzelenmiş 180 anket dağıtılmış, 170'ine yanıt alınmıştır. Ankete 113 kız öğrenci, 57 erkek öğrenci katılmıştır). Sonuçta görülmüştür ki, birikimi bilgilerle motivasyon düzeyi arasında çok kuvvetli bir ilişki vardır. 170 respondentten (soru yöneltilen 170 kişiden) 168'i ihtisas üzere çalışma deneyimine sahip olmamış, gelecekteki mesleğinin ne olacağı, tesadüf sonucunda elde edilmiştir. Bununla birlikte onlar, eğitim gördükleri mesleğin seçilmesine teessüf etmeseler bile her halukârda ihtisaslarını değişmeye itiraz etmiyeceklerini vurgulamışlardır.

Konunun ilginç tarafı şu ki; respondentler, anket sorgularında emek pazarında (Işçi Arama Kurumuna) faal katıldıklarını duyurmuş, oradaki kadrolardan (personelden) istenilen taleplerle tanışmış ve kendi eğitim düzeylerini, belirtilen talepler çevçevesinde mukayeseli biçimde analiz etmişledir. Onların (respondentlerin) %52'si, kendi eğitim düzeylerinin, bu talepleri karşılamadığını, bu nedenke?(nedenle) kendilerini çalışma konusunda daha fazla yetiştirmek zorunda olduklarını söylemişlerdir.

Bununla ilgili olarak, eğitim gördükleri yüksek okula ilişkin bir takım eleştirilerde bulunmuşlardır. İlk kademede tedrisatla pratik arasındaki ilişkinin yeteri kadar olmadığını da duyurmuşlardır. Halihazırda yüksek okullarda kadro

hazırlığı üzerine 8 haftadan 18 haftaya kadar pratik organize edilmektedir. Kadro hazırlığı üzerine talepler o kadar hızla yükselmektedir ki, uygulama zamanı bu değişikliklerin hepsini göz önünde bulundurmak imkânsızdır. Bu yönde Yüksek okullarda belirli bir biçimde belirli değişikliğe ihtiyaç vardır.

Sorunlardan birisi, respondentler (ankete katılan öğrenciler), ihtisaslaşma alanında yapılan praktiklerde müessese ve kurumların daha az katıldıklarını vurgulamışlardır. Bu konuda respondentler haklıdırlar. Aynı zamanda şu hususu da belirtmek gerekir ki, özellikle son birkaç yıl zarfında, Cumhuriyetin yüksek okullarının yüksek lisans kademelerinde respondentlerin not ettikleri bu eksiklikler olumlu bir şekilde sorunu çözmüştür. Şöyle ki, tüm yüksek lisanslılar (masterler) ihtisaslaşma üzerine pratiklerini gelecekte çalışma alanları olarak ihtimal verdikleri müesseselerde yapmış, diploma tezlerinin hazırlanma zamanı geldiğinde, konu ile ilgili olarak müessesede araştırma yapmaları için onlara olumlu ortam oluşturulmuştur. Hem pratik çalışmaları zamanı, hem de diploma tezi konusu üzerine araştırma yaptıklarında, müessese ve kurumlar (teşkilatlar) bir taraftan onları tanımış, diğer taraftan onların bir uzman olarak kendilerini yetiştirirken önemli rol oynamalarını sağlamıştır. Lisans kademesinde ise, eğitim gören öğrenciler, yalnızca diploma tezi hazırlarken konu ile ilgili olarak müesseselerde araştırma işleri yaptıkları zamanı bulmuşlardır.

Respondentler, gündeme getirdikleri sorunun çözümünü, pratik işlerin yapılması sürecinin uzaltılmasında görmüşlerdir. Fakat, bizim kanaatimize göre, pratik işlerin süresinin uzaltılması, her zaman kemiyet göstericilerinin yükselmesine olanak sağlamıyor. Burada, ilk kademede pratiğin yapılma (geçirilme-sürecinde) mekanizmalarının mükemmelleştirilmesi daha önemlidir. Kanaatimizce, bu yönde yabancı ülkelerin öncül yüksek okullarının deneyimlerinin öğrenilmesi daha yararlı olabilirdi.

Diğer eksiklikler olarak onlar bilgilerin kuramsal pratik yönde benimsenilmesi için metodik çalışmaların yeteri kadar olmadığını belirtmişlerdir. Respondentlerin bu düşünceleri çok doğrudur. Bu konuya iki yönden yaklaşmak, metodoloji bakımından daha doğru olurdu. Halihazırda (Günümüzde)? ülkemizin tüm yüksek okullarında reformlar gerçekleştiriliyor, eğitim yeni anlam (mazmun) kazanmaya başlıyor, öğrencilerin bağımsız faaliyet göstermelerine geniş yer veriliyor, bilgisayar teknolojisinin ve interaktif yöntemlerin uygulanması olanakları daha da çoğalıyor. Virtüel (sanal) mekânda yeniliklerle tanışan öğrenciler, yüksek okulda da yeni mazmun, yeni teknolojiler talep ediyorlar. Bu yeniliklerin gerçekleştirilmesi için yeni genç kadrolar işe alınıyor, yaşlı öğretmenlere yeni metodik ve teknolojilerin öğretilmesi yönünde treningler geçiriliyor. Fakat genç kadrolar, yenilikleri benimsemeseler de onların öğretmenlik pratiğinin azlığı, yaşlı öğretmenlerin ise yeniliğe uzak durmaları, üniversitelerin faaliyet alanında belirli zorlukların meydana gelmesine neden olmuştur. Hiç de tesadüfi değildir ki, respondentler, öğretmenlerin %30'nun onları tatmin etmediklerini belirtmişlerdir. Bu durum ise, yakın zamanlarda bu yönde daha ciddi reformların yapılması ihtiyacını gündeme getirmektedir.

Respondentlerin birikim bilgisinin oluşmasında iki olguyu özellikle vurguladıkları görülmekteddir: pedagoji pratiği ve öğretmenlerin kalitesi (performansı). Öğrencilerin mantığı bellidir. Birikim bilgilerinin oluşmasında kuramsal bilgilerle pratik bilgilerin birliği ve bu bilgilerin öğrencilere nasıl ulaştırılması gerektiği önemli bir özellik taşımaktadır. İşçi Bulma Kurumlarında öğrenciler, bu gerçeklikleri daha iyi anlamaktadırlar.

Görüldüğü üzere, birikim bilgilerinin oluşturulması, yalnız yüksek okullar ve öğretmenler için değil, aynı zamanda öğrenciler için de hayati derecede önemli bir sorun haline dönüşmüştür. Bu yönde birikim bilgisinin oluşması ve parametlerinin

belirlenmesi dikkat alanına girmektedir. Sorunla ilgili olarak yürütülen araştırmalarda araştırmacılar, birikim bilgilerinin oluşması için stratejik planda şu sorunların yanıtlanmasını gerekli bulmamaktadırlar:

- Öğrencilere ders ile ilgili olarak dersaneyi? benimseme düzeyi arttırılmalı mıdır?

-Sorunlar, sorular mevcut olan metinleri daha iyi anlamalı mıdır?

-Onların unutmak zorunda oldukları şeyler var mıdır?

-Onların soruları yanıtlamaları için ciddi neden olmalı mıdır?

-Onlara hangi somut alışkanlık ve stratejiler gereklidir?

-Onlar için öğretinin yeni inamının düzeyi nekadar önem taşıyor?

-Yeni öğretinin uygulanma zamanında, onlar çalışma yerlerinde hangi zorluklarla (engellerle) karşılaşıyorlar?

-Onlar mezun oldukları zaman daha gerekli hangi şeyleri yapabilmelidirler? (6)

Soruların tamamında görüldüğü üzere, birikim bilgisinin genişletilmesi için mevcut olan sorular yeteri kadar geniş ve özel bir pratik öneme sahiptir. Her bir ülkenin eğitim sistemi, bu sorunu kolaylıkla çözme olanağına sahip değildir. Burada uluslar arası deneyimin öğrenilmesi ve ulusal özelliklerin hesaba katılması gereklidir.

Uzun süreli yüksek okul deneyimi ve yapılan gözlemler şu durumu gösteriyor ki, bu sorunun çözüm zamanı, hem uluslar arası deneyim hem de ulusal

özellikler göz önünde tutularak, daha mükemmel bir modelin meydana getirilmesi için birkaç faktörü gözönünde tutmak gereklidir. İnsan yaşamında her şeyin birbiriyle karşılıklı olarak, sıkı bir ilişkide geliştiği herkes tarafından bilinmektedir. Bu düşünceyi dikkate alarak öğreti sürecinin organize edilmesinde, öğrencinin önceki bilgisi, beceri ve alışkanlıkları onun temel hazırlığına bağlı olmalıdır. Bu durumda ise, yüksek okulun (lisans) kademesine öğrenci seçme sürecinde öğrencinin orta okulda, magistr (yüksek lisans) döneminde ise lisans kademesindeki hazırlığının hangi düzeyde olması konusu gündeme gelmektedir. Buradan şöyle bir sonuca varılır ki, aralıksız eğitim sisteminde bir üst kademenin başarısı, alt kademede edinilmiş başarıya doğrudan bağlıdır. İşte bu nedenle, eğitim süreci bireysel bir sistem olarak incelenmeli, herbir kademe için gerekli olan bilgi, beceri ve alkşanlıklar sistemi belirlenmelidir. Halihazırda ülkemizde bu konu göz önünde bulundurulmakla birlikte orta okul, yüksek okulun lisans ve yüksek lisans (magistratura) kademesi için eğitim görenlerin bilgi ve alışkanlıklar sistemi, çağdaş zamanın talepleri yönünde yeniden hazırlanmaktadır.

Öğretmen kadrolarının hazırlanması konusu da birikim bilgisinin oluşması bakımından önem kazanan olgulardan biridir. Bu soruna her yönü ile yaklaşılmalıdır. Yaşadığımız zaman, yüksek okul karşısında daha ciddi taleplerde bulunmaktadır. Deneyimler şu hususu gösteriyor ki, tüm öğretmenler bu talepleri tam olarak karşılamıyor. Şayet birkaç on yıllıklar bundan önce öğretmenin ders vermesi için ders hakkındaki bilgiler ve dersi vermek olanağı yeterliyse de, bugün öğretmen bu toplu bilgilerle ders veremez? Çağdaş ders süreci öğrenci yaratıcılığı üzerinde kurulmalıdır. Herbir ders, hem metodik ve hem de teknoloji bakımından önceki dersi tekrar etmemeli, öğrenci karşısında yeni sorunlar konulmalı, öğrencinin bağımsız faaliyete katılması gerçekleştirilmeli, yeni bilgilerin öğrenci tarafından ögrenilmesine ortam oluşturulmalıdır. Bunun için öğretmen birçok

teknoloji ve metoda sahip olmalıdır. Öğretmen hazırlığında da söylediğimiz bu hususlar gözönünde bulundurulmalıdır.

Öğretmen hazırlığından bahsederken, öğretmen kadrolarının yeniden hazırlığı konusuna da dikkat edilmelidir. Bu yönde de uzmanların mükemmelleştirilmesi, düzeylerinin yükseltilmesi (performanslarının yükseltilmesi), standartları devamlı yenilenmelidir. İşte bu anlamda, pedagoji topluluklarından, hiç de kolay olmayan bir görev, yani öğretmenlerin devamlı olarak mükemmelleştirilmesi görevini gerçekleştirmeleri talep edilmektedir.

Bu alanda ülkemizin yüksek okullarında yeteri kadar çalışmaların gerçekleştirilmesi ve hatalara meydan verilmemesi için özel programlar hazırlanmalı ve kademe kademe gerçekleştirilmelidir.

Bilindiği gibi, öğrenci eğitim gördüğü süre zarfında, ihtisasına bağlı olarak, çeşitli dersler ögrenmektedir. Bu derslerin tedrisat programında, biribirinin ardısıra gelmesi, her bir dersin içeriğinin mazmununun doğru olarak belirlenmesi, hem metodik yönden hem de birikim bilgisinin oluşması bakımından oldukça önemlidir. Burada dikkat edilmesi gereken amaç, her bir derse hangi konuların dahil edilmesi gerektiğidir. Dikkat ediniz, öğrenci herhangi bir dersi öğreniyor, sonra o değer değerlendiriliyor. Burada değerlendirilme, adı geçen ders hakkında öğrencinin birikim bilgisinin mazmununu kendi içinde ihtiva etmelidir. Yani, öğrendiği birinci ders, ona öğreneceği bir sonraki ders için temel oluşturmalıdır. Öğrenci, ögrendiği bir dersten elde ettiği bilgi, beceri ve alışkanlıklara dayanarak, bir sonraki dersi öğrenmelidir. İşte bundan dolayı her bir dersin tedrisat? zamanı, sonuçta öğrencinin elde edebileceği mazmun belirlenmelidir ve değerlendirme de buna bağlı olmalıdır.

Şu hususu da belirtmek gerekir ki, birçok öğrenci, bugün internetin yardımı ile daha teferruatlı malzemeler elde edebilmektedirler. Öğrencilerin elde ettikleri bilgiler onama edilmeli, sistem biçimine getirilmeli, öğrenilen olaylar mukayeseli analizlere dayalı olarak benimsenmelidir. Öğrenciler, kendi düşüncelerini, görülen konu ile ilgili olarak ortaya koymalıdırlar. Böyle bir yaklaşım, öğrencinin elde ettiği bilgi ve becerilerinin devamlı olarak bilincinde kalacağına ve hayatı boyunca bu bilgilerden deneyim kazanarak yararlanacağına olanak sağlamaktadır.

Çağdaş enformasiya ve telekomünikasyon teknolojisi de eğitim süreci hakkındaki bilgileri sistem haline getirmeye yardımcı olmakta ve öğrenenlerin hazırlanmasına elektron kontrolü sağlıyor. İşte bunun için ders zamanı enformasyon ve telekomünkasyon teknolojilerinin olanaklarından geniş olarak yararlanılmalıdır.

Böylece söylenilen düşünceleri genelleştirdiğimizde şu sonuçlara varabiliriz:

1. Herbir yüksek okul, kendi faaliyetini eğitim işletmesi çerçevesinde kurmalıdır. Şöyle ki, çağdaş zamanda yüksek okul müessesi ürün üretiyor ve eğitim temelinde hem ülke içinde hem de yabancı ülkelerdeki yüksek okullar arasında ciddi rekabete girerek zafer kazanmalıdır. Böylece yüksek okul, kendi faaliyetini, emek pazarında (İşçi Bulma Kurumunda), hangi uzmana ihtiyaç duyması yönünde kuruyor. Burada eğitim sisteminin sağlamlaştırılması ve bilimin gelişmesi bakımından çalışma alanlarının açılması hakkında devlet siyaseti de büyük öneme sahiptir.

2. Yüksek uzman hazırlığının gerçekleştirilmesi orta okulun faaliyeti ile de doğrudan ilgilidir. Şöyle ki, yüksek okul kadro hazırlığı zamanı öğrencilerin okulda

elde ettikleri bilgi, beceri ve alışkanlıklar sistemi ile karşı karşıya gelmekte, kendi eğtimini bu temel üstünde kurmak zorunda kalmaktadır. Kadro hazırlığında bazen zayıf sonucun elde edilmesi bu durumla ilgilidir. Bu nedenlerin ortadan kaldırılması yönünde birçok çalışmalar yapımaktadır. Yüksek okullar, bu konuların çözümünde orta okulla ilişkide bulunulmalı, öğrencilerin birikim bilgisinin oluşması faaliyetinde okula yardım yapmalıdırlar.

3. Kadro hazırlığında yüksek okul müeeselerinin maddesel tekniksel temeli de özellikle önem taşımaktadır. Buna enformasyon telekomünikasyon teknolojileri, laboratuvar eşyaları, ihtisasa bağlı olarak türlü cihazların olması vb. dahildir. Maddesel tekniksel baz ne kadar kuvvetli olursa, öğrenciler bir o kadar çok araştırma süreçlerine katılabilirler. Bu ise, onların birikim bilgisinin oluşmasında önemli rol oynar.

4. Birikim bilgilerinin oluşmasında öğrencilerin tedrisat sürecinde kuramsal ve pratik bilgilerin onaması önemli fonksiyon taşır. Bu konu, öğrencilerin hem laboratuvarlarda kendi bilgilerinin uygunlanması yönünde faaliyetlerinin hem de pratik zamanı bildiklerinin beceri ve alışkanlığa dönüşmesi ile doğrudan ilgilidir.

Böylece, yukarıda belirtilenleri göz önünde tutarak, şöyle bir sonuca varmak mümkündür: birikim bilgilerinin oluşması oldukça ciddi bir konudur ve uzman hazırlığının temelini oluşturmaktadır.

Kaynaklar

1. **Naüionalğnaə pedaqoqiçeskaə gnüiklopediə. //http:// dictionary (1039). Word.**
2. **Learning Outcomes // http:// Web.Worldbank.org.**
3. **Preimuhestva poluçeniə obrazovaniə. İndii // http://www.**
4. **Capanese Learking Outcomes // http://asiane.byu.edu/capanese.**
5. **Learning Outcomes // http:// www.uio/no / english /studies.**
6. **Writing Learking. Outcomes // http:// www.aallnet.org.**